

شیوه‌نامه حمایت از رویدادهای رقابتی مسئله‌محور (طرح شهید بابایی)

مقدمه

در راستای اجرایی سازی اقدامات ۱-۳، ۱-۴، ۱-۲-۱، ۱-۲-۱، ۱-۲-۲، ۲-۲-۲، ۲-۲-۲، ۲-۲-۳، ۲-۱-۴، ۱-۵-۲، ۱-۵-۶ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان و به منظور ایجاد فضای نشاط علمی در دانشگاه‌ها، آشنایی دانشجویان با نیازها و مسائل کشور و ترغیب آنان برای کار گروهی، بنیاد ملی نخبگان از برگزاری رویدادهای رقابتی مسئله‌محور پیرامون حل مسئله‌های کشور، حمایت می‌کند. بر این اساس، شیوه‌نامه «حمایت از رویدادهای رقابتی مسئله‌محور» که به گرامی داشت یاد سرلشگر شهید خلبان عباس بابایی با عنوان «طرح شهید بابایی» نام‌گذاری شده، به شرح زیر تصویب می‌شود:

ماده ۱: تعاریف

در این شیوه‌نامه، عنوان‌های اختصاری زیر، جایگزین عبارت‌های کامل آن‌ها می‌شود:

الف. «بنیاد» به جای «بنیاد ملی نخبگان»؛

ب. «معاونت آینده‌سازان» به جای «معاونت آینده‌سازان بنیاد»؛ و «معاون آینده‌سازان» به جای «معاون آینده‌سازان بنیاد»؛

ج. «دانشجویان مستعد» به جای دانشجویان یا طلابی که به واسطه «شیوه‌نامه پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی» و «شیوه‌نامه شناسایی و پشتیبانی از مستعدان برتر حوزوی کشور در زمینه‌های «آموزش»، «پژوهش» و «تبلیغ و امور فرهنگی» به عنوان مستعد تحصیلی انتخاب شده‌اند یا دارای سایر شرایطی هستند که معاونت آینده‌سازان حسب رویداد رقابتی، آن را به عنوان امتیازی خاص برای دانشجویان شرکت کننده اعلام کرده است؛

د. «رویداد رقابتی» مسابقه‌ای علمی - تیمی است که میان تیم‌های دانشجویی برگزار می‌گردد و تیم‌های دانشجویی در مدتی معین برای ارائه خط‌مشی و راه‌حل یک مسئله، در چارچوب مقررات ذی‌ربط به رقابت با یکدیگر می‌پردازند؛

هـ. «تیم دانشجویی» تعدادی از دانشجویان یا طلاب حوزه‌های علمیه که در رشته‌های مختلف علمی در دانشگاه‌ها، مراکز علمی و حوزه‌های علمی کشور مشغول به تحصیل هستند و برای شرکت در رویدادی رقابتی تشکیل گروه می‌دهند؛

و. «صاحب مسئله» نهادی دولتی یا غیردولتی است که به صورت مستقیم و یا از طریق کارگزار برگزار می‌کند، نیاز یا مسئله‌ای را به منظور برگزاری رویداد، به بنیاد پیشنهاد می‌دهد؛

ز. «ذی نفع» نهادی دولتی یا غیردولتی است که می‌تواند از نتایج گروه‌های دانشجویی، در راستای اهداف و برنامه‌های خود بهره‌گیرد؛

ح. «مسئله» موضوع یا نیازی است که از سوی نهاد صاحب مسئله یا کارگزار برگزار می‌شود به عنوان موضوع برگزاری رویداد رقابتی معرفی شده است؛

ط. «کارگزار برگزاری» مجموعه یا نهادی است دولتی یا غیردولتی که وظایف سپرده شده از طرف بنیاد را در راستای برگزاری رویداد رقابتی بر عهده می‌گیرد؛

ی. «حامی» نهادی دولتی یا غیردولتی است که از رویداد رقابتی مسئله‌محور به شکل‌های مختلف حمایت می‌کند؛

ک. «شورای راهبری» منظور شورایی است که ساختار و وظایف آن در ماده ۳ شیوه‌نامه تعریف شده است.

ماده ۲: اهداف

مهم‌ترین اهداف حمایت از رویدادهای رقابتی به شرح زیر است:

۱-۲. ایجاد فضای پرنشاط علمی و پژوهشی میان دانشجویان به ویژه در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و همچنین طلاب سطح ۲ و ۳؛

۲-۲. آشنا نمودن دانشجویان، به ویژه دانشجویان مستعد با نیازها و مسائل جامعه و صنعت؛

۳-۲. ترغیب و توانمندسازی دانشجویان مستعد به انجام کار گروهی؛

۴-۲. کمک به شبکه‌سازی در اجتماع نخبگانی با هدف تقویت همکاری‌های علمی و فناورانه؛

۵-۲. کمک به ایجاد و تسهیل ارتباط میان اجتماع نخبگانی و سایر بخش‌های اجتماعی و صنعتی به منظور حل مسائل کشور؛

۶-۲. تشویق نهادهای دولتی و غیردولتی در راستای حل مشکلات و مسائل جامعه و صنعت توسط مستعدان برتر.

مادۀ ۳: شورای راهبری

۳-۱. اعضای شورای راهبری عبارتند از:

- الف. معاون آینده‌سازان (رئیس شورا)؛
 - ب. یکی از مدیران معاونت آینده‌سازان (دبیر شورا)؛
 - ج. دست کم ۳ تن از متخصصان رشته‌های مختلف دانشگاهی و افراد مجرب نهادهای مختلف که در زمینه برگزاری رویداد یا شناسایی مسائل و نیازهای کشور، صاحب تجربه و اندیشه‌اند؛
- تبصره:** افراد بند «ج»، با پیشنهاد معاون آینده‌سازان و تأیید قائم مقام رئیس بنیاد به مدت یک سال به عضویت شورای راهبری منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

۳-۲. وظایف شورای راهبری عبارت است از:

- الف. بررسی صلاحیت‌های عمومی و تأیید صاحبان مسئله، حامیان و ذی‌نفعان؛
- ب. بررسی و ارائه تعریف روشنی از مسئله مناسب برای برگزاری رویداد رقابتی؛
- ج. شناسایی و انتخاب کارگزار برگزار بر رویداد رقابتی؛
- د. تعیین ناظران علمی به منظور نظارت بر فرایندهای رویداد رقابتی؛
- هـ. تأیید کارگروه‌های علمی و اجرایی و همچنین برنامه ارائه شده از سوی کارگزار برگزار بر رویداد رقابتی؛
- و. بررسی گزارشات برگزاری و ارزیابی رویداد و ارائه مشاوره و رصد اقدامات پسینی کارگزار برگزار برای تیم-های برگزیده در رویداد؛
- ز. تصمیم‌گیری در موارد خاص مرتبط با امور برگزاری رویداد رقابتی و ساختار تیم‌های دانشجویی.

مادۀ ۴: شرایط رویداد رقابتی

- رویداد رقابتی باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:
- ۴-۱. مبتنی بر مسئله بوده و در راستای حل یک یا تعدادی از مسائل مورد نیاز جامعه یا صنعت طراحی شده باشد؛
 - ۴-۲. صاحب مسئله یا ذی‌نفعان مشخصی داشته باشد؛
 - ۴-۳. مسئله متناسب با سطح دانش و بینش دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی‌ارشد (یا دوره‌های معادل) باشد؛
 - ۴-۴. مناسب برای انجام فعالیت‌های گروهی دانشجویی باشد؛
 - ۴-۵. طی دوره‌ای حداکثر نه ماهه قابل برگزاری باشد؛
 - ۴-۶. ترجیحاً زمینه همگرایی علم و فناوری و بهره‌گیری از عرصه‌های مختلف علمی در آن وجود داشته باشد؛

۴-۷. بروندادها و دستاوردها و اثرات آن ملموس بوده و ترغیب‌کننده دانشجویان به حل آن باشد؛

۴-۸. حاوی برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی برای تمامی تیم‌های دانشجویی باشد؛

۴-۹. بعد از اتمام رویداد رقابتی، دستاوردهای تیم‌های دانشجویی برگزیده توسط صاحب مسئله/ ذی‌نفعان در رفع مشکل/ نیاز و خدمت‌رسانی به کشور بکار گرفته شود یا تیم دانشجویی بتواند از دستاوردهای آن در راستای ایجاد کسب‌وکار و خدمت‌رسانی به کشور بهره‌گیرد.

تبصره ۵: دارا بودن صاحب مسئله برای اجرای رویداد رقابتی اولویت محسوب می‌شود. چنانچه رویدادی فاقد صاحب مسئله باشد، ضروری است که ذی‌نفعان مشخصی داشته باشد و بتوان بر اساس خروجی‌های حاصل، تیم‌های دانشجویی را به ذی‌نفعان معرفی کرد.

ماده ۵: وظایف و تعهدات کارگزار برگزاری

مهم‌ترین وظایف کارگزار برگزاری رویداد به شرح زیر است، همچنین سایر وظایف و مسئولیت‌های کارگزار از طریق عقد قرارداد/ تفاهم‌نامه/ تعهدنامه همکاری با بنیاد به طور کامل متناسب با نوع مسئله و جامعه مخاطب آن، تعیین می‌گردد.

۵-۱. احصای مسئله، صاحب مسئله و ذی‌نفعان و معرفی آن به معاونت آینده‌سازان؛

۵-۲. احصای حامیان و جلب حمایت مادی و معنوی آنان؛

۵-۳. تشکیل کارگروه علمی رویداد رقابتی به منظور تبیین صورت دقیق مسئله و تدوین مقررات لازم برای برگزاری، نظارت و ارزیابی رویداد رقابتی مترتب به مسئله مورد نظر؛

۵-۴. تشکیل کارگروه اجرایی رویداد رقابتی برای تدوین برنامه زمان‌بندی، تقویم برگزاری و فرایند اجرایی آن به معاونت آینده‌سازان؛

۵-۵. ایجاد سامانه برای اطلاع‌رسانی و ثبت‌نام تیم‌های دانشجویی؛

۵-۶. اجرای رویداد رقابتی بر اساس زمان‌بندی تعیین شده و تعیین برگزیدگان از میان تیم‌های دانشجویی؛

۵-۷. طراحی مسیر و پیگیری ادامه فعالیت تیم‌های برگزیده در راستای بکارگیری نتایج فعالیت آنان با همکاری بنیاد؛

۵-۸. تهیه فرایند ارزیابی رویداد بر اساس معیارهای مندرج در ماده ۱۰ شیوه‌نامه.

مادّه ۶: شرایط، وظایف و تعهدات صاحب مسئله / ذی نفعان

۶-۱. دارا بودن صلاحیت‌های عمومی برای فعالیت در نظام نخبگانی با تشخیص شورای راهبری و تأیید معاونت آینده‌سازان؛

۶-۲. همکاری با «کارگزار برگزاری» و «شورای راهبری» در راستای تعریف صورت مسئله مناسب رویداد رقابتی؛

۶-۳. مشارکت در تأمین منابع مالی مورد نیاز اجرای رویداد (اعم از هزینه‌های آموزش و توانمندسازی تیم‌های دانشجویی، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه راهکارهای حل مسئله و تأمین جوایز تیم‌های برتر)، یا خرید نتایج تیم‌هایی که موفق به دستیابی به خروجی‌های موردانتظار شده‌اند؛

۶-۴. همکاری با معاونت آینده‌سازان و کارگزار برگزاری به منظور ادامه فعالیت تیم‌های دانشجویی.

مادّه ۷: شرایط، وظایف و تعهدات حامی

حامی در راستای به انجام رساندن مسئولیت اجتماعی خود در زمینه تربیت، رشد و شکوفایی سرمایه گرانقدر نیروی انسانی در کشور و همچنین انجام وظایف محوله به کلیه نهادها در زمینه اجرای «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» مبنی بر هدایت صاحبان استعدادها برتر با استفاده از توانمندی‌های بخش‌های دولتی و غیر دولتی (راهبرد ملی ۲ از راهبرد کلان ۱) و همچنین زمینه‌سازی برای پرورش افراد نخبه و شکل‌گیری گروه‌های نخبه در جامعه (راهبرد ملی ۲ از راهبرد کلان ۲)، نسبت به حمایت مادی و معنوی از رویداد، تیم‌های دانشجویی و همچنین تیم‌های برتر اقدام می‌کند. شرایط و وظایف حامی به شرح زیر است:

۷-۱. دارا بودن صلاحیت‌های عمومی برای فعالیت در نظام نخبگانی با تشخیص شورای راهبری و تأیید معاونت آینده‌سازان؛

۷-۲. مشارکت در تأمین منابع مالی مورد نیاز به منظور آموزش و توانمندسازی تیم‌های دانشجویی و تمهید کل یا بخشی از تجهیزات مورد نیاز تیم‌ها برای دستیابی و ارائه راهکارهای حل مسئله؛

۷-۳. مشارکت در تأمین جوایز تیم‌های برگزیده.

مادّه ۸: تسهیلات

تیم‌های دانشجویی منتخب، مشمول بهره‌مندی از تسهیلات زیر می‌شوند:

۸-۱. اعطای امتیاز به اعضای تیم‌های دانشجویی برگزیده برای بهره‌مندی از تسهیلات ویژه دانشجویان و دانش‌آموختگان برتر در بنیاد (مطابق مقررات ذی‌ربط)؛

۸-۲. حمایت مالی از تیم‌های دانشجویی متناسب با تعداد دانشجویان مستعدی که در ساختار تیم‌ها مشارکت داشته‌اند؛

۸-۳. اعطای لوح تقدیر و جوایز نقدی/ غیرنقدی به تیم‌های دانشجویی برگزیده؛

۸-۴. همکاری با کارگزاران برگزاری در معرفی تیم‌ها و نتایج آنها به صاحبان مسئله، ذی‌نفعان و سایر نهادهای مرتبط (معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، پارک‌های علم و فناوری و صندوق‌های حمایتی) به منظور بهره‌مندی از نتایج تیم‌ها و حضور اعضای آنها در برنامه‌های مرتبط با کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای دانش‌بنیان؛

مادّه ۹: فرایند اجرا

۹-۱. معاونت آینده‌سازان یا کارگزاران برگزاری، نیاز یا مسئله و همچنین صاحب مسئله و ذی‌نفعان را احصا می‌کند.
۹-۲. شورای راهبری، مسائل پیشنهادی و صاحبان مسائل و ذی‌نفعان را بررسی و در صورت احراز شرایط لازم، به معاون آینده‌سازان اعلام می‌دارد.

۹-۳. معاون آینده‌سازان ضمن ارائه نتیجه گزارش شورای راهبری، میزان و نحوه حمایت از تیم‌های شرکت‌کننده و میزان مشارکت بنیاد در جوایز را به ریاست بنیاد، پیشنهاد می‌دهد.

۹-۳. رئیس بنیاد، موافقت یا مخالفت خود را برای برگزاری رویداد رقابتی و همچنین میزان و نحوه مشارکت بنیاد در حمایت از تیم‌ها و میزان مشارکت بنیاد در جوایز تیم‌های برگزیده را تعیین و به معاونت آینده‌سازان ابلاغ می‌نماید.

۹-۴. بنیاد با کارگزاران برگزاری، قرارداد/ تفاهم‌نامه/ تعهدنامه‌های مورد نیاز را حسب موضوع رویداد، نوع مسئله برای اجرای رویداد و اقدامات مورد نیاز پس از رویداد، منعقد می‌کند.

۹-۵. شورای راهبری به منظور نظارت و ارزیابی فعال از روند برگزاری رویداد رقابتی، از میان متخصصان ذی‌ربط، فرد یا افرادی را به عنوان ناظر علمی رویداد، تعیین می‌کند.

۹-۶. کارگزاران برگزاری، بر اساس وظایف مندرج در این شیوه‌نامه و سایر موارد مورد توافق، نسبت به برگزاری رویداد اقدام می‌نمایند.

۷-۹. تیم‌های برگزیده از سوی کارگزار، به همراه گزارش جامعی از برگزاری رویداد به شورای راهبری ارائه می‌گردند.

۸-۹. اقدامات توافق شده با کارگزار در خصوص تیم‌های برگزیده پس از اتمام رویداد توسط کارگزار دنبال شده و گزارش‌های مربوطه به شورای راهبری ارائه می‌گردد.

مادّه ۱۰: فرایند ارزیابی

به منظور ارزیابی رویداد، لازم است کارگزار برگزاری، فرایند ارزیابی را مطابق معیارهای ذیل، تهیه و به تأیید شورای راهبری برساند و پس از اجرای فرایند ارزیابی، گزارش آن را به معاونت آینده سازان ارائه نماید. مهم‌ترین ملاک‌های ارزیابی به شرح ذیل است:

۱-۱۰. تعداد افراد و تیم‌های شرکت‌کننده و میزان رضایت‌مندی آنان از فرایند برگزاری رویداد؛

۲-۱۰. تعداد و میزان حمایت حامیان؛

۳-۱۰. تعداد و میزان حضور صاحبان مسئله و ذی‌نفعان و کمیّت و کیفیت بهره‌مندی آنان از نتایج رویداد؛

۴-۱۰. عملکرد کیفی تیم‌های دانشجویی در حل مسئله؛

۵-۱۰. اقدامات آتی انجام شده در بکارگیری نتایج تیم‌های دانشجویی به صورت کیفی و کمی.

مادّه ۱۱: سیاست‌های حاکم بر اجرای شیوه‌نامه

علاوه بر لحاظ اصول اساسی حاکم بر «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» در تدوین این شیوه‌نامه، سیاست‌های اجرای شیوه‌نامه مطابق ذیل تبیین می‌گردد:

۱-۱۱. تربیت و توانمندسازی استعدادهای دانشجویی در بستر حل یک مسئله واقعی در قالب یک تیم دانشجویی جهت هویت‌بخشی و شکل‌گیری گروه‌های نخبه؛

۲-۱۱. آشنا کردن استعدادهای برتر با نیازهای واقعی جامعه و کمک به زمینه‌سازی برای فعالیت آنان در جهت حل مسائل و پیشبرد اهداف نظام؛

۳-۱۱. تلاش برای ترغیب استعدادهای برتر به حضور و مشارکت در عرصه‌های خدمت‌رسانی به جامعه و صنعت و طی مسیر نخبگانی؛

۱۱-۴. ارائه روش‌های جدید و جستجوگرانه برای احصای گروه‌های صاحب استعداد با هدف وسعت بخشی به دامنه نخبگی و ظرفیت‌های نخبگانی کشور؛

۱۱-۵. توجه به تنوع عرصه‌های خدمت‌رسانی و اثربخشی در جامعه با تلاش برای ترغیب ورود صاحبان مسئله از حوزه‌های مختلف؛

۱۱-۶. زمینه‌سازی برای تداوم فعالیت‌های نخبگانی با تأکید بر استمرار و ادامه فعالیت گروه‌های دانشجویی پس از پایان رویداد.

ماده ۱۲: تفسیر مفاد و نظارت

شرح موارد مسکوت، تفسیر مفاد و نظارت بر اجرای صحیح مفاد شیوه‌نامه بر عهده معاونت آینده‌سازان است و تشخیص و تصمیم‌گیری در موارد خاص، بر عهده شورای معاونان بنیاد ملی است و لازم است معاونت آینده‌سازان، در هر سال، گزارشی از اجرای شیوه‌نامه را تهیه و به شورای معاونین و رئیس بنیاد ارائه کند.

ماده ۱۳: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، سیزده ماده و دو تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۲۲ به تصویب رئیس بنیاد ملی نخبگان رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

سورنا ستاری

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری

و رئیس بنیاد ملی نخبگان